

KRAJOWA IZBA DIAGNOSTÓW LABORATORYJNYCH

**Stanowisko
Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych
z dnia 8 maja 2023 roku
do projektu
rozporządzenia Ministra Zdrowia
w sprawie specjalizacji i uzyskiwania tytułu specjalisty
przez diagnostów laboratoryjnych (MZ 1493)**

Na podstawie art. 88 pkt 3 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej (Dz. U. poz. 2280), Krajowa Rada Diagnostów Laboratoryjnych przedstawia opinię do projektu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie specjalizacji i uzyskiwania tytułu specjalisty przez diagnostów laboratoryjnych (MZ 1493), o upublicznieniu którego informację przekazano pismem z dnia 27 kwietnia 2023 r. (RKM.0210.6.2023.RJ).

Krajowa Rada Diagnostów Laboratoryjnych (dalej: Rada) zgłasza uwagi do treści projektu rozporządzenia oraz propozycje poprawek, zgodnie z prośbą wyrażoną w piśmie Ministra Zdrowia – w formie załączonej tabeli.

Rada zwraca ponadto uwagę na konieczność pilnej nowelizacji ustawy o medycynie laboratoryjnej w zakresie, w jakim art. 41 ust. 4 pkt 1 tej ustawy nakazuje uwzględniać w toku postępowania konkursowego prowadzonego w celu zakwalifikowania diagnosty laboratoryjnego do odbycia szkolenia specjalizacyjnego – okresu zatrudnienia w zawodzie diagnosty laboratoryjnego w wymiarze odpowiadającym pełnemu wymiarowi czasu pracy. Regulacja ta nie uwzględnia, że 10 listopada 2023 r. wejdą w życie przepisy umożliwiające wykonywanie zawodu diagnosty laboratoryjnego także w formie indywidualnej praktyki diagnosty laboratoryjnego. Niezbędne jest więc wprowadzenie do ustawy przepisu nakazującego traktowanie okresów wykonywania zawodu w formie indywidualnej praktyki tak, jak traktowane jest wykonywanie tego zawodu w ramach zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy. W przeciwnym wypadku dojdzie do oczywistego nierównego traktowania osób legitymujących się tym samym faktycznym stażem wykonywania zawodu, a różniących się jedynie formami jego wykonywania.

Dodatkowo Rada zwraca uwagę, że zgodnie z art. 41 ust. 5 i 6 ustawy o medycynie laboratoryjnej dotyczącymi procedury kwalifikacji do odbycia szkolenia specjalizacyjnego, w przypadku gdy co najmniej dwóch kandydatów ubiegających się o miejsce szkoleniowe w tej samej dziedzinie medycyny laboratoryjnej ma identyczny wynik w postępowaniu konkursowym, uwzględnia się wynik studiów na dyplomie ukończenia studiów, a w dalszej

KRAJOWA IZBA DIAGNOSTÓW LABORATORYJNYCH

kolejności także średnią ocen uzyskaną w okresie studiów. Tymczasem zawód diagnosty laboratoryjnego może być wykonywany przez osoby, które ukończyły różne kierunki studiów określone w art. 11 w ust. 1 w pkt 1-8 ustawy. Wskazane w ustawie kierunki studiów różnią się istotnie swoim programem i w oczywisty sposób w nierównym zakresie przygotowują od strony teoretycznej i praktycznej do wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego. W ocenie Rady, skoro ustawa przewiduje mechanizm odwołujący się do uzyskanego przez kandydata wyniku studiów a nawet do średniej oceny uzyskanej w czasie studiów, to porównywanie takie jest uzasadnione tylko w ramach kierunku studiów przygotowującego do wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego. Rada zwraca się do Ministra Zdrowia o rozważenie stosownej zmiany w ustawie o medycynie laboratoryjnej, deklarując jednocześnie gotowość włączenia się w prace koncepcyjne.

Monika Pintal-Ślimak
Prezes Krajowej Rady
Diagnostów Laboratoryjnych

Monika Pintal-Ślimak

KRAJOWA IZBA DIAGNOSTÓW LABORATORYJNYCH

L.p.	Jednostka redakcyjna	Treść uwagi/ proponowane rozwiązanie	Uzasadnienie
1.	§ 2 ust. 1 oraz zał. nr 1	Wykaz dziedzin medycyny laboratoryjnej, w których jest możliwe odbywanie szkolenia specjalizacyjnego, należy uzupełnić o dziedziny: - zdrowie publiczne, - epidemiologia.	<p>Obie wskazane dziedziny objęte są wykazem określonym w § 2 obowiązującego nadal rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 listopada 2016 r. w sprawie specjalizacji i uzyskiwania tytułu specjalisty przez diagnostów laboratoryjnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1338, ze zm.) wydanego na podstawie art. 30 zb uchylonej ustawy z dnia 21 lipca 2001 r. o diagnostyce laboratoryjnej (Dz.U. z 2022 r. poz. 2162). Brzmienie ówczesnej delegacji ustawowej do wydania rozporządzenia nie różni się od aktualnego przepisu upoważniającego – poza ówczesnym odwołaniem do dziedzin diagnostyki laboratoryjnej, a nie jak obecnie do dziedzin medycyny laboratoryjnej. Z uzasadnienia do projektu opiniowanego rozporządzenia nie wynika, dlaczego te dwie dziedziny miałyby zostać – w stosunku do aktualnego stanu prawnego – usunięte z listy dziedzin, w ramach których możliwe jest odbywanie szkolenia specjalizacyjnego.</p> <p>Rada podkreśla, że obydwie dziedziny są istotne z punktu widzenia potrzeb społecznych, w których zaspokajaniu uczestniczą diagnosta laboratoryjni. Są też istotne jako dziedziny wiedzy i praktyki nabywanej przez diagnostów laboratoryjnych.</p>

KRAJOWA IZBA DIAGNOSTÓW LABORATORYJNYCH

2.	§ 2 ust. 1 oraz zał. nr 1	<p>Należy rozważyć uzupełnienie wykazu dziedzin medycyny laboratoryjnej, w których jest możliwe odbywanie szkolenia specjalizacyjnego, także o dziedzinie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdrowie środowiskowe, - embriologia kliniczna. 	<p>Obie wskazane dziedziny uwzględnione są w udostępnianym przez Ministerstwo Zdrowia wykazie dziedzin mających zastosowanie w ochronie zdrowia, w których może być uzyskiwany tytuł specjalisty: https://www.gov.pl/web/zdrowie/specjalizacje-majace-zastosowanie-w-ochronie-zdrowia a także w wykazie programów specjalizacji w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia udostępnianym przez Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego: www.cmkp.edu.pl/ksztalcenie/ochrona-zdrowia/programy-specjalizacji-w-dziedzinach-majacych-zastosowanie-w-ochronie-zdrowia-2 Rada zwraca uwagę na potrzebę zachowania spójności pomiędzy działaniami legislacyjnymi i organizacyjnymi. Warto także poszerzać katalog dziedzin, w których możliwe jest odbywanie szkolenia specjalizacyjnego – ze względu na dynamiczne zmiany w otaczającej rzeczywistości, rozwój nauki oraz praktyki realizacji świadczeń medycznych.</p>
3.	zał. nr 2, lp. 2	W kol. 3 dodać „Laboratoryjna genetyka medyczna”.	<p>W wykazie specjalności, w których diagnosta laboratoryjny posiadający odpowiednią specjalizację I stopnia, uzyskaną na podstawie dotychczasowych przepisów, może uzyskać tytuł specjalisty w określonej dziedzinie po odbyciu szkolenia specjalizacyjnego, w odniesieniu do specjalizacji I stopnia „Mikrobiologia” obok wskazanych specjalności: „mikrobiologia medyczna”, „laboratoryjna parazytologia medyczna” oraz „laboratoryjna immunologia medyczna”, należy uwzględnić także „laboratoryjna genetyka medyczna”. Osoby, które uzyskały specjalizację I stopnia z mikrobiologii, są przygotowane m. in. do wykonywania czynności związanych z technikami genetycznymi.</p>

KRAJOWA IZBA DIAGNOSTÓW LABORATORYJNYCH

4.	zał. nr 2, lp. 3	Wyrazy „laboratoryjna parazytologia medyczna” należy zastąpić wyrazami „laboratoryjna toksykologia sądowa”.	W wykazie specjalności, w których diagnosta laboratoryjny posiadający odpowiednią specjalizację I stopnia, uzyskaną na podstawie dotychczasowych przepisów, może uzyskać tytuł specjalisty w określonej dziedzinie po odbyciu szkolenia specjalizacyjnego, w odniesieniu do specjalizacji I stopnia „Toksykologia” prawidłowo wskazano na specjalność „laboratoryjna toksykologia medyczna”, natomiast wskazanie na specjalność „laboratoryjna parazytologia medyczna” jest merytorycznie błędne – należy w to miejsce wskazać „laboratoryjną toksykologię sądową”.
5.	zał. nr 2, lp. 5 i 6	Skreślić wyrazy „mikrobiologia medyczna”.	W programach kształcenia w specjalnościach „Choroby wewnętrzne” oraz „Pediatria” brak jest modułu „mikrobiologia”.
6.	zał. nr 3, pkt 3 ppkt 1	Nadać brzmienie: „1) staż pracy w zawodzie diagnosty laboratoryjnego, w pełnym wymiarze czasu pracy: a) za co najmniej 3-letni staż pracy – 10 punktów, b) za każdy kolejny rok pracy stażu pracy – 1 punkt, - łącznie nie więcej niż 25 punktów.”.	W ocenie Rady zaproponowane w projekcie wartości punktowe przyznawane w ramach postępowania konkursowego nie oddają prawidłowo znaczenia, jakie dla przygotowania do kształcenia specjalizacyjnego ma staż pracy przekładający się na praktyczne doświadczenie i płynącą z niego wiedzę. W zawodzie diagnosty laboratoryjnego praktyka odgrywa kluczową rolę i ustalone w rozporządzeniu wartości punktowe muszą dawać szansę na dostęp do specjalizacji także odpowiednio doświadczonym diagnostom laboratoryjnym, którzy nie są aktywni naukowo czy publikacyjnie. Jednocześnie dalsze fragmenty tego przepisu zapewniają dodatkową punktową „wycenę” aktywności naukowej i publikacyjnej.

KRAJOWA IZBA DIAGNOSTÓW LABORATORYJNYCH

7.	zał. nr 3, pkt 3 ppkt 1	Wyrazy „10 punktów” zastąpić wyrazami „6 punktów”.	<p>W ocenie Rady zasadne jest przyznawanie w prowadzonym postępowaniu dodatkowych punktów za stopień naukowy, jednak proponowana liczba punktów jest zbyt duża. Dotychczasowa procedura regulująca zasady ubiegania się o specjalizację także przyznawała 10 punktów za stopień naukowy, co wzbudzało duże niezadowolenie w środowisku diagnostów laboratoryjnych oraz oczekiwanie wprowadzenia zmian, które bardziej prawidłowo wyważą pomiędzy premiowaniem za stopień naukowy i premiowaniem za staż pracy. Jest to szczególnie istotne dla wyrównania szans diagnostów laboratoryjnych wykonujących pracę poza dużymi ośrodkami akademickimi.</p>
8.	zał. nr 3, pkt 3 ppkt 5	Po wyrazach „z zakresu medycyny laboratoryjnej” dodać „łącznie nie więcej niż 25 punktów”.	<p>Rada dostrzeżę i podziela potrzebę przyznawania dodatkowych punktów w postępowaniu konkursowym diagnostom laboratoryjnym, którzy wykazują się dorobkiem publikacyjnym. Jest to grupa bardzo ważna dla rozwoju tej dziedziny nauki, a tym samym wspierająca dalszy rozwój medycyny laboratoryjnej. Jednak brak limitu punktów możliwych do uzyskania za publikacje może prowadzić do ryzyka niesprawiedliwości u osób do nich postępowaniach konkursowych i poczucia niesprawiedliwości u osób do nich przystępujących. Osoby ze stopniem naukowym lub tytułem naukowym, aktywne jako pracownicy akademicy niejednokrotnie mają bardzo bogaty dorobek publikacyjny, wynikający także z obowiązyującego ich systemu ewaluacji działalności naukowej. Liczba publikacji mogłaby w poszczególnych przypadkach prowadzić do zachwiania proporcji pomiędzy osobami legitymującymi się wyłącznie odpowiednio dużym doświadczeniem praktycznym, ale nieprowadzącymi działalności naukowej, a pracownikami</p>

KRAJOWA IZBA DIAGNOSTÓW LABORATORYJNYCH

9.	zał. nr 7	<p>Wzór dyplomu potwierdzającego uzyskanie przez diagnostę laboratoryjnego tytułu specjalisty należy ujednolicić ze wzorem dyplomu potwierdzającego uzyskanie tytułu specjalisty przez lekarza/lekarza dentystę.</p>	<p>naukowymi. Intencją Rady jest odpowiednie wyważenie szans obydwu grup na dostęp do kształcenia specjalizacyjnego.</p> <p>Dla obu grup zawodowych państwowy egzamin specjalizacyjny przeprowadza Centrum Egzaminów Medycznych (CEM), a tytuł specjalisty na dyplomie dla obu grup zawodowych jest potwierdzany przez Dyrektora CEM. Skoro intencją ustawodawcy jest dostosowanie wzorów dyplomów do wymogów ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1394, ze zm.), to personalizacja treści zawartych na dyplomie powinna być uproszczona do najważniejszych elementów potwierdzających uzyskanie tytułu specjalisty, niezależnie od tego, jaką grupę zawodową specjalista reprezentuje.</p>
----	-----------	--	--

Monika Pintal-Slimak
Przewodnicząca Rady Diagnostów Laboratoryjnych

Monika Pintal-Slimak